

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 lipca 2021 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił E. D. prawa do emerytury rolniczej oraz uchylił decyzję z dnia 14 stycznia 2020 r. Organ rentowy wskazał, że z zaświadczenia wystawionego przez placówkę terenową KRUS w K. wynika, że E. D. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1989 r. do 17 marca 2015 r. tj. przez okres 26 lat, 2 miesięcy i 17 dni. Uwzględniając zaś okres pracy w gospodarstwie dziadka od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. tj. 1 rok, 11 miesięcy i 3 dni – łączny okres podlegania ubezpieczeniom wyniósł 28 lat, 1 miesiąc i 20 dni. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych ustalono, że okres opłacania przez E. D. składek na (...) od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 2014 r. (26 lat) został zaliczony do prawa i wysokości świadczenia pracowniczego. Z uwagi, że ww. okres opłacanych przez E. D. składek został wykorzystany przez ZUS nie można go ponownie zaliczyć do prawa do emerytury rolniczej – zgodnie z art. 20 ust.2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W związku z powyższym uchylono decyzję z dnia 14 stycznia 2020 r. na mocy której Kasa do prawa zaliczyła okres wcześniej wykazany przez ZUS. Niniejszą decyzją do ustalenia prawa do emerytury rolniczej zaliczono okres pracy E. D. w gospodarstwie rolnym dziadka od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. oraz okres opłacania składek na (...) od 1 stycznia 2015 r. do 17 marca 2015 r. tj. 2 lata, 1 miesiąc i 20 dni. Ponieważ E. D. osiągnął wiek emerytalny, a okres opłacanych składek na (...) w ilości 28 lat, 1 miesiąca i 20 dni został pomniejszony o 26 lat wykorzystanych przez ZUS do ilości 2 lat, 1 miesiąca i 20 dni Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił E. D. prawa do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 19 z uwzględnieniem art.20 ust. 2 ww. ustawy.

/decyzja k.40 – 41 plik II akt KRUS/

W dniu 30 sierpnia 2021 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie E. D. od ww. decyzji, w którym wniósł o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. W treści odwołania wskazał, że nie zgadza się ze stanowiskiem Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, gdyż spełnia wszystkie warunki do uzyskania emerytury rolniczej. Skarżący podkreślił, że nawet jeżeli okres składkowy (...) pokrywa się z okresem ubezpieczenia z tytułu stosunku pracy, to dopuszczalna jest jednak sytuacja, w której ten sam okres zostanie zaliczony zarówno do ubezpieczenia w KRUS, jak i ZUS. Tym samym okres od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 2014 r. powinien zostać zaliczony mu do ubezpieczenia rolniczego i skutkować przyznaniem wnioskowanego świadczenia.

/odwołanie k.3 – 7/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.10 – 11/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. D. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 17 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art.184 w zw. z art.53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przyznał E. D. emeryturę od 1 stycznia 2015 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Wydając decyzję Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 2014 r. (26 lat).

Przy ustalaniu prawa do emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wnioskodawcy okresy składkowe: od 14 sierpnia 1972 r. do 25 października 1974 r., od 26 października 1974 r. do 31 grudnia 1974 r. (służba wojskowa),

od 1 stycznia 1975 r. do 5 października 1976 r. oraz od 2 listopada 1976 r. do 31 sierpnia 1988 r. (od 14 sierpnia 1972 r. do 31 sierpnia 1988 r. E. D. zatrudniony był w (...) Zakładach (...)).

/dokumentacja akt ZUS/

E. D. legitymuje się okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w wymiarze 28 lat , 1 miesiąca i 20 dni:

- od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. – okres pracy w gospodarstwie rolnym dziadka.

- od 1 stycznia 1989 r. do 17 marca 2015 r. – okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 14 stycznia 2020 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił E. D. prawa do emerytury rolniczej. W treści decyzji wskazano ,że do ustalenia prawa do emerytury rolniczej zaliczono wnioskodawcy okres pracy w gospodarstwie rolnym dziadka od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. oraz okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1999 r. do 17 marca 2015 r. W odniesieniu do pozostałych okresów podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. wskazano ,że okresy te zostały uwzględnione przy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przy wyliczaniu emerytury.

/decyzja k.66 – 66 odwrót plik I akt KRUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 lipca 2021 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił E. D. prawa do emerytury rolniczej oraz uchylił decyzję z dnia 14 stycznia 2020 r. Organ rentowy wskazał ,że z zaświadczenia wystawionego przez placówkę terenową KRUS w K. wynika ,że E. D. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1989 r. do 17 marca 2015 r. tj. przez okres 26 lat , 2 miesięcy i 17 dni. Uwzględniając zaś okres pracy w gospodarstwie dziadka od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. tj. 1 rok , 11 miesięcy i 3 dni – łączny okres podlegania ubezpieczeniom wyniósł 28 lat , 1 miesiąc i 20 dni. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych ustalono ,że okres opłacania przez E. D. składek na (...) od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 2014 r. (26 lat) został zaliczony do prawa i wysokości świadczenia pracowniczego. Z uwagi ,że ww. okres opłacanych przez E. D. składek został wykorzystany przez ZUS nie można go ponownie zaliczyć do prawa do emerytury rolniczej – zgodnie z art. 20 ust.2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W związku z powyższym uchylono decyzję z dnia 14 stycznia 2020 r. na mocy której Kasa do prawa zaliczyła okres wcześniej wykazany przez ZUS. Niniejszą decyzją do ustalenia prawa do emerytury rolniczej zaliczono okres pracy E. D. w gospodarstwie rolnym dziadka od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. oraz okres opłacania składek na (...) od 1 stycznia 2015 r. do 17 marca 2015 r. tj. 2 lata , 1 miesiąc i 20 dni. Ponieważ E. D. osiągnął wiek emerytalny , a okres opłacanych składek na (...) w ilości 28 lat , 1 miesiąca i 20 dni został pomniejszony o 26 lat wykorzystanych przez ZUS do ilości 2 lat , 1 miesiąca i 20 dni Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił E. D. prawa do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 19 z uwzględnieniem art.20 ust. 2 ww. ustawy.

/decyzja k.40 – 41 plik II akt KRUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty, zawarte w załączonych do akt sprawy aktach KRUS oraz ZUS , które nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala, tym samym, na wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Poza sporem pozostaje okoliczność, że E. D. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. oraz w okresie od 1 stycznia 1989 r. do 17 marca 2015 r. Natomiast ubezpieczeniom

społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę ubezpieczony podlegał w następujących okresach: od 14 sierpnia 1972 r. do 25 października 1974 r. , od 26 października 1974 r. do 31 grudnia 1974 r, od 1 stycznia 1975 r. do 5 października 1976 r. oraz od 2 listopada 1976 r. do 31 sierpnia 1988 r.

Zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz.U. z 2021 r., poz.266) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1-3 ww. ustawy do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 punkt 2 i ust. 2 punkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Ww. okresów, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Przy czym nie dotyczy to osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku. Takimi odrębnymi przepisami jest w tym przypadku ustawa z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.1270).

Ubezpieczony uzyskał emeryturę z powszechnego systemu emerytalnego na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach, z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Do wymaganego do uzyskania tej emerytury 25-letniego okresu ubezpieczenia liczonego do dnia 1 stycznia 1999 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył następujące okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę: od 14 sierpnia 1972 r. do 25 października 1974 r. , od 26 października 1974 r. do 31 grudnia 1974 r, od 1 stycznia 1975 r. do 5 października 1976 r. oraz od 2 listopada 1976 r. do 31 sierpnia 1988 r. oraz jako uzupełniające na podstawie art.10 ust.1 ww. ustawy wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia.

Bez zaliczenia ww. okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia, ubezpieczony nie uzyskałby prawa do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy o emeryturach i rentach wobec braku wymaganego na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W polskim systemie ubezpieczeń obowiązuje przyjęta przez ustawodawcę w ww. ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników zasada jednego świadczenia, która dotyczy zbiegu świadczenia przysługującego z tytułu prawa do renty lub emerytury rolniczej ze świadczeniem przysługującym z tych samych tytułów, ale z innego ubezpieczenia społecznego. Statuuje ją art. 33 ust. 2 tej ustawy przewidujący, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 4 przy czym stosownie do treści z ust. 2a przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób uprawnionych jednocześnie do emerytury rolniczej oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 przepisów emerytalnych. Zasadę jednego świadczenia realizuje również pośrednio rozwiązanie zawarte w art. 20 ust. 2 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach, które przewiduje możliwość uzyskania świadczenia w danym systemie (powszechnym lub rolniczym) także wtedy, gdy ubezpieczony nie zdołał zgromadzić w danym systemie wystarczającego stażu ubezpieczeniowego wymaganego do przyznania mu prawa do emerytury z tego właśnie systemu, co następuje przez doliczenie stażu ubezpieczeniowego z drugiego systemu. Jest to systemowe rozwiązanie normatywne korzystne

dla ubezpieczonego i uwzględniające w samym założeniu jego interes, ponieważ w przeciwnym wypadku brak wymaganego stażu emerytalnego skutkowałby niemożnością nabycia prawa do emerytury w żadnym systemie. Wspomniana zasada pozostawia woli ubezpieczonego, który system do uzyskania świadczenia emerytalnego wybierze. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 maja 2007 roku (II UK 164/06) wyjaśnił, iż „dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy emerytalnej)” (także: wyroki Sądów Apelacyjnych: w G. z dnia 6 maja 2016 roku w sprawie III AUa 13/16, w Ł. z dnia 8 maja 2014 roku w sprawie III AUa 1368/13 oraz z dnia 8 maja 2017 roku w sprawie III AUa 659/16, w B. z dnia 18 września 2013 roku w sprawie III AUa 290/13). Nie budzi wątpliwości, że decydująca jest wola ubezpieczonego z jakiego świadczenia chce skorzystać także w sytuacji, gdy zaliczenie okresu ubezpieczenia rolniczego do okresów warunkujących nabycie prawa do emerytury pracowniczej umożliwi mu nabycie tego ostatniego świadczenia, ale jednocześnie pozbawi prawa do emerytury rolniczej.

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, że od 1 stycznia 2015 r. E. D. pobierał emeryturę przyznaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Skarżoną zaś decyzją z dnia z dnia 30 lipca 2021 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury rolniczej wskazując, iż nie ma on wystarczającego okresu ubezpieczenia – 25 lat.

Odnosząc się do podniesionej przez skarżącego argumentacji wskazać należy, że pomija on okoliczność, iż do ustalenia prawa do emerytury „pracowniczej” uwzględniono mu okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 2014 r. Nie budzi wątpliwości, że tych samych okresów stażu ubezpieczeniowego (prowadzenia gospodarstwa rolnego, czy też wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę) nie można zaliczać dwa razy do różnych świadczeń (emerytura pracownicza i emerytura rolnicza). Okresy ubezpieczenia rolniczego zaliczone do emerytury pracowniczej nie mogą być ponownie uwzględnione do ustalenia emerytury rolniczej.

W wyrokach z dnia 8 maja 2007 roku (II UK 164/06) i z dnia 4 listopada 2009 roku (I UK 168/09) Sąd Najwyższy wskazał, iż „po dokonaniu wyboru przez ubezpieczonego i uzyskania emerytury w systemie „pracowniczym”, wykluczona jest możliwość uwzględnienia tych samych okresów podlegania ubezpieczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej. Niedopuszczalne jest bowiem doprowadzenie do sytuacji, w której te same okresy byłyby podstawą ustalenia prawa w systemie rolniczym oraz powszechnym. Także Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku z 18 września 2013 roku w sprawie III AUa 290/13 wskazał, iż „w prawie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada jednego świadczenia. Okres pracy w gospodarstwie rolnym przypadający w okresie zatrudnienia, zaliczonym do emerytury przyznanej w systemie powszechnym, nie może być jednocześnie zaliczony do stażu na potrzeby emerytury rolniczej. Zasadą jest jednokrotne zaliczenie każdego z okresów ubezpieczenia. Kwestia konkurencyjności obu systemów ubezpieczeniowych wyklucza możliwość zaliczenia tego samego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników”.

W niniejszej sprawie okres niezaliczony do emerytury z tytułu zatrudnienia jest niewystarczający do uzyskania prawa do emerytury rolniczej, gdyż wynosi on mniej niż 25 lat (w skarżonej decyzji do ustalenia prawa do emerytury rolniczej zaliczono okres pracy E. D. w gospodarstwie rolnym dziadka od 11 września 1970 r. do 13 sierpnia 1972 r. oraz okres opłacania składek na (...) od 1 stycznia 2015 r. do 17 marca 2015 r. w łącznym wymiarze 2 lat, 1 miesiąca i 20 dni, tj. okresy, które nie zostały uwzględnione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji na mocy której wnioskodawcy przyznano emeryturę z systemu powszechnego. Wskazać należy, że wnioskodawca miał możliwość uzupełniania okresów ubezpieczenia z jednego systemu przy ustalaniu prawa do świadczenia z drugiego systemu, ale ta możliwość istniała tylko do momentu podjęcia przez niego decyzji o wyborze świadczenia. Takiego wyboru wnioskodawca dokonał w 2015 r., składając wniosek o emeryturę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Ponownego prawa wyboru świadczenia korzystniejszego ustawodawca nie przewidział (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 roku w sprawie III AUa 1368/13).

Ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku i dlatego, stosownie do treści art. 20 ust.3 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, do stażu wymaganego do emerytury rolniczej nie mogą być zaliczone okresy, od których zależy prawo do emerytury na podstawie przepisów ww. ustawy, a więc okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy o pracę. Rolnicy urodzeni po 31 grudnia 1948 roku nie mają prawa doliczać do stażu w KRUS okresów, w których podlegali ubezpieczeniom w ZUS.

Reasumując, ubezpieczony nie spełnia przesłanek do uzyskania prawa do emerytury rolniczej określonych w art.19 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, gdyż nie jest możliwe zaliczenie tego samego okresu jako składkowego do emerytury należnej z ZUS i jednocześnie do emerytury rolniczej.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć pełnomocnikowi w-cy przez P.I.

S.B.